

Poddziałanie 6.3 Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw

Przepisy wykonawcze

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2020, poz. 2096 i z 2021 r., poz. 377).

Termin naboru wniosków:

Wg. przepisów rozporządzenia dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków powinien przypadać w pierwszym lub drugim kwartale roku kalendarzowego, przy czym termin ten nie może być krótszy niż 14 dni oraz dłuższy niż 60 dni.

Wnioski na ww. poddziałanie można składać **od 31 marca 2021 r. do 29 maja 2021 r.**

Beneficjent

Pomoc może zostać przyznana **rolnikowi**, jeżeli m.in.:

- jest posiadaczem samoistnym lub zależnym:
 - gospodarstwa rolnego, obejmującego co najmniej 1 ha gruntów ornych, sadów, łąk trwałych, pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych, gruntów pod stawami lub gruntów pod rowami, lub
 - nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej,położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego wielkość ekonomiczna jest mniejsza niż 13 tys. euro;
- jest pełnoletni w dniu złożenia wniosku;
- przedłożył biznesplan dotyczący rozwoju gospodarstwa oraz zobowiązał się do jego realizacji;
- nie przyznano mu albo przyznano, lecz nie wypłacono mu pomocy finansowej z powodu rezygnacji z tej pomocy, niedopełnienia przez beneficjenta warunków, z zastrzeżeniem których została wydana decyzja o przyznaniu pomocy albo zawarta umowa o przyznaniu pomocy, lub niezłożenia wniosku o płatność:
 - a) w ramach działań „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
 - b) na objęte programem operacje typu: „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” lub „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników”, lub „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”;

- w gospodarstwie, którego jest posiadaczem, prowadzi w celach zarobkowych, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb.

Uznaje się, że rolnik prowadzi działalność rolniczą w celach zarobkowych, jeżeli:

- działalność ta nie jest prowadzona w celach naukowo-badawczych;
- jego dochody z rolnictwa – stanowią co najmniej 25% jego wszystkich dochodów lub przychody z rolnictwa – stanowią co najmniej 25% wszystkich jego przychodów.

Możliwości finansowania

Pomoc przyznaje się na operację obejmującą restrukturyzację gospodarstwa w zakresie produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie

Przepisy rozporządzenia nie zawierają katalogu rzeczowego wydatków ani też zakresu wydatków kwalifikowalnych w ramach realizowanych inwestycji. Pomoc może być przyznana jeżeli biznesplan przewiduje wydatki dotyczące działalności rolniczej w gospodarstwie lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie w kwocie stanowiącej co najmniej 100% kwoty pomocy, w tym inwestycje w środki trwałe o szacunkowej wartości równej co najmniej kwocie stanowiącej 80% kwoty pomocy. Zakup wyłącznie nowych maszyn, urządzeń oraz wyposażenia – w ramach ww. inwestycji. Planowane inwestycje w środki trwałe powinny być dostosowane do zasobów gospodarstwa oraz docelowej struktury produkcji a ich szacunkowa wartość powinna być zgodna z cenami rynkowymi. W ramach kwoty wydatkowania może być uwzględniona wyłącznie inwestycja, która nie została rozpoczęta przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, oraz – w przypadku gdy biznesplan przewiduje inwestycję polegającą na budowie, przebudowie, remoncie budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej – inwestycja, która będzie położona na gruntach stanowiących własność wnioskodawcy lub beneficjenta, przedmiot użytkowania wieczystego lub przedmiot dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego.

W świetle powyższego, premię można przeznaczyć na każdy środek trwały związany z przewidzianą w biznesplanie produkcją rolną lub przygotowywanie do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, w tym m.in. zakup wyłącznie nowych maszyn, urządzeń oraz wyposażenia, budowę, przebudowę, remont budynków lub budowli, zakup gruntu, zakup stada podstawowego zwierząt, czy zakładanie sadów i plantacji wieloletnich gatunków użytkowanych efektywnie dłużej niż 5 lat.

Zobowiązania beneficjenta

Beneficjent powinien m.in:

- prowadzić działalność rolniczą w gospodarstwie, którego rozwoju dotyczy biznesplan, co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- zrealizować biznesplan w terminie przewidzianym w biznesplanie, lecz nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy, w szczególności prowadzić gospodarstwo zgodnie ze strukturą produkcji; osiągnąć wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa do poziomu co najmniej 10 tys. euro oraz utrzymać ten poziom co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;

osiągnąć wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa o co najmniej 20% w stosunku do wyjściowej wielkości ekonomicznej i utrzymać ten wzrost co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;

- prowadzić ewidencję przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub księgę przychodów i rozchodów, lub księgę rachunkową, lub ewidencję przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

Forma i wysokość pomocy

Premia w wysokości **60 tys. zł** (jednak nie więcej niż równowartość 15 tys. euro), płatna w II ratach:

- I rata – 80% całkowitej wartości pomocy, ale nie więcej niż 48 tys. zł (wniosek o płatność I raty składa się w terminie 6 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy);
- II rata – 20% całkowitej wartości pomocy, ale nie więcej niż 12 tys. zł (wniosek o płatność II raty składa się po realizacji biznesplanu, jednak nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i nie później niż do dnia 31 sierpnia 2025 r.).

Dokumentacja aplikacyjna

Agencja udostępnia formularz wniosku o przyznanie pomocy, formularz wniosku o płatność, formularz biznesplanu oraz wzory oświadczeń dołączanych do wniosku o przyznanie pomocy oraz do wniosku o płatność nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy. Na stronie internetowej administrowanej przez ARiMR, w lokalizacji <https://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/wszystkie-wnioski/prow-2014-2020/poddzialanie-63-restrukturyzacja-malych-gospodarstw.html> zamieszczone zostały dokumenty aplikacyjne dotyczące przedmiotowego poddziałania. Wymagane załączniki wniosku określa przepis § 11 ust. 1 ww. rozporządzenia z dnia 23 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej (...).

Składanie wniosku

Wniosek o przyznanie pomocy składa się do dyrektora oddziału regionalnego Agencji właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa, m.in. osobiście, przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1041).

Wniosek o przyznanie pomocy wraz z załączoną do wniosku dokumentacją może być złożony również w formie dokumentu elektronicznego na elektroniczną skrzynkę podawczą w rozumieniu art. 3 pkt 17 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 346, 568, 695 i 1517), zgodnie z trybem określonym w art. 42b ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Działanie – M16 Współpraca – przedmiot operacji – tworzenie krótkich łańcuchów dostaw na zasadach płatności zryczałtowanej

Termin naboru wniosków

Nabór wniosków o przyznanie pomocy trwa od 29 marca do 12 maja 2021 r.

W ramach działania M16 Współpraca nie ma możliwości przyznania pomocy dla pszczelarzy jako samoistnego beneficjenta. Natomiast może być ona udzielona na operacje realizowane w ramach tego działania – przedmiot operacji – tworzenie krótkich łańcuchów dostaw na zasadach płatności zryczałtowanej dla grup operacyjnych EPI w ramach krótkich łańcuchów dostaw. Co do zasady do grupy operacyjnej może wejść pszczelarz i przy spełnieniu poniższych warunków istnieje możliwość otrzymania pomocy przez taką grupę.

Przedmiotem realizacji wspomnianych operacji jest tworzenie krótkich łańcuchów dostaw, w rozumieniu art. 2 ust. 1 akapit drugi lit. m rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487 z późn. zm.), tj. krótkich łańcuchów dostaw, które obejmują ograniczoną liczbę podmiotów gospodarczych zaangażowanych we współpracę, przynoszące lokalny rozwój gospodarczy oraz charakteryzujące się ścisłymi związkami geograficznymi i społecznymi między producentami, podmiotami zajmującymi się przetwórstwem a konsumentami – na zasadach płatności zryczałtowanej.

Beneficjent

Pomoc jest przyznawana **grupie operacyjnej EPI**, o której mowa w art. 56 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzenie (UE) 1305/2013”, jeżeli:

a) **w skład tej grupy wchodzi, co najmniej 5 rolników** i każdy z rolników wchodzących w skład tej grupy i spełnią wymagania określone w przepisach w sprawie prowadzenia działalności:

- w ramach dostaw bezpośrednich lub
- przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej, lub
- w ramach rolniczego handlu detalicznego, lub
- w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, lub
- wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U z 2021 r. poz. 162), w zakresie co najmniej jednego z rodzajów działalności określonych w dziale 10 i 11 Polskiej Klasyfikacji Działalności;

b) ma nadany numer identyfikacyjny, o którym mowa w art. 12 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2020 r. poz. 1206 i 1440);

c) posiada zdolność prawną, a w przypadku, gdy nie posiada zdolności prawnej, działa na podstawie, zawartej w formie pisemnej, umowy spółki cywilnej albo umowy innej niż umowa spółki cywilnej, na podstawie, której podmioty, które ją zawarły, zamierzają wspólnie realizować operację i wspólnie ubiegać się o przyznanie pomocy, i są reprezentowane w tym zakresie przez jeden z nich.

Podmioty wchodzące w skład grupy operacyjnej nie mogą być członkiem:

a) innej grupy operacyjnej posiadającej zdolność prawną, która ubiega się o pomoc lub której została przyznana pomoc na tworzenie krótkich łańcuchów dostaw w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzenie (UE) 1303/2013” lub

b) innej grupy operacyjnej nieposiadającej zdolności prawnej ubiegającym się o pomoc lub któremu została przyznana pomoc na tworzenie krótkich łańcuchów dostaw w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia (UE) 1303/2013 – w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Ważne:

Za **rolnika** uznaje się osobę fizyczną lub osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której **gospodarstwo rolne** położone jest na terenie Polski i która prowadzi **działalność rolniczą**.

Za **gospodarstwo rolne** uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Wśród wymienionych składników **nadrzędne** znaczenie przypisuje się **gruntom rolnym**. Ich szczególna pozycja wiąże się z tym, że dopiero stwierdzenie występowania gruntu rolnego pozwala na kwalifikowanie danego zespołu składników jako gospodarstwo rolne.

Poprzez **działalność rolniczą** rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, **pszczelarskiej** i rybnej.

Możliwości finansowania

Koszty w ramach operacji mogą dotyczyć:

- budowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją obiektów lub infrastruktury,

- zakupu lub instalacji nowych maszyn lub urządzeń, w tym środków transportu,
- zakupu lub instalacji wartości niematerialnych i prawnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217), w tym koszty zakupu lub instalacji oprogramowania i licencji na oprogramowanie oraz wyników badań naukowych w rozumieniu art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zm.),
- kosztów ogólnych, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia (UE) 1305/2013,
- zakupu lub instalacji wyposażenia,
- zakupu usług związanych z transportem produktów objętych załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w związku z realizacją operacji,
- odpłatnego korzystania z maszyn, urządzeń, środków transportu, wyposażenia i nieruchomości w związku z realizacją operacji,
- zakupu środków produkcji,
- kosztów bieżących,

– i muszą być uzasadnione zakresem operacji, racjonalne oraz niezbędne do osiągnięcia jej celu, a suma kosztów planowanych do poniesienia w ramach tej operacji, ustalona z uwzględnieniem wartości rynkowej tych kosztów, **jest nie niższa niż 70% kwoty, jaką można przyznać na tę operację.**

Warunki realizacji operacji

Grupa operacyjna zobowiązana jest opracować i przedłożyć Agencji m. in. **plan działania grupy operacyjnej**, uwzględniający stan bazowy oraz planowany stan docelowy na dzień, w którym upłynie rok od dnia wypłaty płatności drugiej transzy, określający liczbę rolników wchodzących w skład grupy operacyjnej, liczbę konsumentów, którym grupa operacyjna będzie sprzedawała produkty pochodzące od rolników wchodzących w skład tej grupy, asortyment produktów oferowanych do sprzedaży, wielkość sprzedaży w odniesieniu do każdego produktu objętego asortymentem produktów oferowanych do sprzedaży. W terminie 30 dni od dnia, w którym upłynie odpowiednio rok oraz 2 lata od dnia otrzymania płatności drugiej transzy grupa operacyjna przedkłada Agencji **sprawozdania z realizacji planu działania grupy operacyjnej.**

Przez okres 2 lat od dnia otrzymania płatności drugiej transzy grupa operacyjna zobowiązana jest do **prowadzenia wspólnej sprzedaży i ewidencji wspólnej sprzedaży grupy operacyjnej.**

W okresie realizacji operacji oraz przez 5 lat od dnia otrzymania płatności końcowej grupa operacyjna zobowiązana jest prowadzić i aktualizować stronę internetową, na której umieszczane są informacje na temat realizowanej operacji oraz jej rezultatów, przy czym na stronie internetowej należy umieszczać także informacje o sprzedaży prowadzonej przez grupę operacyjną w okresie prowadzenia wspólnej sprzedaży, tj. przez okres 2 lat od dnia otrzymania płatności drugiej transzy.

Wniosek o płatność pierwszej transzy składany jest w terminie 2 miesięcy od dnia zawarcia umowy, a wniosek o płatność drugiej transzy – po zakończeniu realizacji operacji i spełnieniu warunków wypłaty drugiej transzy, w terminie określonym w umowie, nie później jednak niż

po upływie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.

Wysokość pomocy

- 325 000 zł, w przypadku, gdy operacja przewiduje zakup środka transportu,
- 280 000 zł, w pozostałych przypadkach

– i przysługuje danej grupie operacyjnej tylko raz w okresie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wniosek o przyznanie pomocy

Dokumenty aplikacyjne wraz z listą wymaganych załączników są umieszczone na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod adresem:

<https://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/wszystkie-wnioski/prow-2014-2020/dzialanie-16-wspolpraca/wspolpraca-nabor-w-2021-r.html>

Składanie wniosków

Wniosek o przyznanie pomocy składa się w Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy jest dzień wpływu tego wniosku do Centrali ARiMR. Wniosek o przyznanie pomocy może być złożony osobiście lub przez upoważnioną osobę albo przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – *Prawo pocztowe* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1041 i 2320).

Wniosek o przyznanie pomocy wraz z załączoną do wniosku dokumentacją może zostać złożony również w **formie dokumentu elektronicznego na elektroniczną skrynkę podawczą** w rozumieniu art. 3 pkt 17 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 346, 568, 695, 1517 i 2320), tj. **ARiMR/SkrytkaESP**.